

Наразі існує багато промислових зон з інфраструктурою, яку можна рекультувати, відновити та використати за призначенням. Цей факт не обминає й існуючі парки, наприклад, у Харкові парк «Зелений Гай» (ст. метро Індустріальна), парк Машинобудівників (ст. метро Московський проспект), парк «Перемога» та інші.

Із втратою в минулому столітті домінування виробництва в індустріально розвинутих країнах почався процес реорганізації виробничих територій. В містах почали зменшуватись площі виробничих територій. Також, на виробничо-сільбищних територіях співвідношення житла та виробництва стало нерівномірним, сільбищні території поступово збільшувались. А отже, збільшилась потреба в створенні або реновації рекреаційних зон. Таким чином, актуальністю теми дослідження є виявлення містобудівних прийомів просторово-композиційної організації та реновації міського середовища, які допомагають реорганізувати рекреаційний простір, диференціювати навантаження на ландшафт, гармонізувати ландшафтно-містобудівне середовище.

ФУНКЦІОНАЛЬНА ТА ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ МАЛОМОБІЛЬНИХ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

Синицька А.С.

Науковий керівник – Коптєва Г.Л., канд. архіт., доцент

В останні роки в Україні зростає чисельність людей, які мають фізичні та психологічні вади. Виникає необхідність розробки системи реабілітації, яка включає медичні, психологічні, педагогічні, соціально-економічні, архітектурно-просторові та інші заходи, спрямовані для покращення життєдіяльності маломобільних груп населення. Метою реабілітації є покращення фізичного стану таких груп населення, їх соціальної адаптації та інтеграції у суспільство. Вирішення завдання щодо реабілітації маломобільних груп населення вимагає комплексного підходу та досвіду.

Досить актуальним є застосування нових інноваційних форм фізичної, психологічної та соціальної реабілітації, а також створення відповідних сучасних архітектурно-містобудівних об'єктів. Прикладом такого нового типологічного об'єкта є спортивно-реабілітаційний комплекс для маломобільних груп з обмеженими фізичними можливостями. Вирішення проблеми формування архітектурних комплексів в структурі сучасного міста потребує розробки базової концепції з урахуванням багатьох аспектів.

Основним аспектом є соціально-демографічний аспект як орієнтаційний засіб формування доступного середовища для маломобільних громадян України у межах архітектурно- містобудівного каркасу сучасного міста.

В Україні спостерігаються деякі проблеми в формуванні функціонально-планувальної та об'ємно-просторової структури центрів реабілітації з урахуванням вимог груп з обмеженими фізичними можливостями. В першу чергу – висока ступінь роздробленості, стихійне виникнення реабілітаційних комплексів для маломобільних громадян, відсутність цілісної системи взаємозв'язків між елементами міського середовища.

Концептуальним вирішенням проблеми є формування цілісної організації доступного середовища шляхом створення модульної системи функціонування мережі подібних реабілітаційних центрів у містобудівному каркасі м. Харкова. Систематизація та координація руху лінійної мережі м. Харкова, від елементів загального користування до реабілітаційного центру, з урахуванням проблемних ділянок для людей з обмеженими можливостями. Інтеграція людей з обмеженими можливостями у міське середовище та створення безбар'єрного міського середовища.

Містобудівна організація реабілітаційного комплексу та об'ємно-просторова структура об'єкта формується залежно від функціональних і типологічних особливостей. На цій основі сформульовані принципи функціонального зонування: компактності, модульності та гнучкості щодо вибору архітектурно-планувальних рішень реабілітаційних комплексів. Також функціонально-планувальні принципи та прийоми організації реабілітаційного комплексу залежать від окремих категорій маломобільних груп населення.

Щодо формування реабілітаційних центрів велике значення має застосування загальних типологічних принципів побудови складу приміщень і їх архітектурно-планувальної організації. При цьому необхідно впроваджувати ергономічний підхід до створення внутрішнього та зовнішнього середовища за умови безперешкодного доступу до всіх будівель і споруд комплексу: влаштування пандусів, вертикальних підйомників і ліфтів тощо.

При проектуванні реабілітаційного центру необхідно враховувати наступні характерні особливості, оскільки призначене для маломобільних груп населення. Центр повинен мати наступні функціональні зони: зона основних будівель і споруд; господарсько-обслуговуюча зона; рекреаційна зона. Зона основних будівель і споруд складається з таких секторів: спортивний; медичний; житловий; сектор громадсько-

го харчування. Група медичних приміщень містить такі функціональні зони: адміністративну; лікувально-реабілітаційну (діагностичні та терапевтичні кабінети); обслуговуючу (реєстратура, приміщення для очікування та ін.); торговельну (аптека); допоміжну (складські та підсобні приміщення); рекреаційну. Наявність готельного комплексу залежить від містобудівної ситуації, а також завдання на проектування. Можливо додати допоміжні функції, пов'язані із творчістю, комунікацією, спілкуванням, працею та фізичною активністю.

Таким чином, наукові дослідження щодо формування реабілітаційних центрів для маломобільних груп населення мають велике значення. Вони тісно пов'язані із існуючими розробками, які стосуються проблем формування безбар'єрного середовища життєдіяльності для маломобільних груп населення. Результати цих розробок повинні мати впровадження в архітектурно-містобудівну практику для створення безбар'єрного міського простору, комфортного для маломобільних груп населення та гуманізації.

МІСТОБУДІВНЕ ФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПРОСТОРІВ (НА ПРИКЛАДІ ПЛОЩІ ГЕРОІВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ В М. ХАРКОВІ)

Ярова В.І.

Науковий керівник – Коптєва Г.Л., канд. архіт., доцент

Актуальність даної теми полягає в тому, що відкриті громадські простори займають значне місце в структурі сучасного міста – це громадські місця в яких відбувається переважна більшість соціальної інтеграції. Серед таких виступають парки, сквери, площі, вулиці, торгові дома – місця масового скупчення людей. Головною функцією площ і вулиць є логістична функція: вони пов'язують міський простір в єдине ціле.

Сучасні громадські простори стають і містом, і природою одночасно: концепція «природного урбанізму» стає головною тенденцією і способом існування природи в міському середовищі. Сучасні архітектори частіше звертаються до історичних місць, ніж облаштовують нові, а більшість їх проектів відразу замислюються як ідеальна панорама для інстаграм-акаунтів туристів.

На даний момент в місті Харкові спостерігається нестача і не адаптованість відкритих громадський просторів до сучасного способу життя міста. Нестача таких важливих властивостей як динамічність, гнучкість, трансформація і мобільність призводять до зниження функціональних можливостей простору, його слабку доступність і в цілому